

Liite 1

Skills Finlandin vuosisuunnitelma 2021

Johdanto

Yhdistyksen varsinainen kokous on hyväksynyt yhdistyksen strategian *Skills Finland 2030* kokouksessaan 25.9.2019.

- Visio: Maailman parasta ammattiosaamista.
- Missio: parannamme yhdessä ammattiosaamista ja sen arvostusta sekä haastamme kasvuun, huippuosaamiseen ja kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen.
- Arvot: avoimesti, reilusti, viisaasti, osaamisesta iloiten ja taitavasti.
- Strategisia tavoitteita määriteltiin viisi kappaletta. Niihin jokaiseen liittyy tavoitteen toteutumista mittaavat indikaattorit ja koko strategiakautta koskevat strategiset toimenpidekokonaisuudet.

Strategiaan pohjautuvassa kolmivuotisessa toimintasuunnitelmassa 2021–2023 määritellään tavoitteet kullekin strategiselle toimenpidekokonaisuudelle. Toimintasuunnitelma on hyväksytty yhdistyksen varsinaisessa kokouksessa 30.9.2020.

Strateginen tavoite 1: Kilpailu- ja valmennustoiminta tarjoaa mahdollisuuden rakentaa yksilöllisiä opintopolkuja huippuosaamiseen ja se parantaa oppimistuloksia.

Indikaattorit (täsmennetään vuonna 2021)

- Osallistujamäärät (Taitaja9, TaitajaPLUS, Taitaja-semifinaalit, kansainväliset kilpailut)
- Huippuosaajana toimiminen -tutkinnon osan suorittamismäärä (KOSKI)
- Kuinka moni toiminnassa mukana oleva opettaja hyödyntää ja levittää oppimaansa ja miten (osana toimijoille tehtäviä kyselyjä)
- Kilpailutehtävien hyödyntäminen (osana toimijoille tehtäviä kyselyjä)

Strateginen toimenpidekokonaisuus	Toimintasuunnitelma 2021–2023	Toimenpiteet 2021
1.1. Yksilöllisten oppimis- ja valmennuspolkujen rakentaminen	1.1. a) Kansalliset ja kansainväliset ammattitaitokilpailut muodostavat asiakaslähtöisen ja ymmärrettävän kokonaisuuden, joka mahdollistaa yksilöllisten polkujen rakentamisen.	<ul style="list-style-type: none"> • Kartoitetaan alakohtaiset olemassa olevat kansalliset ja kansainväliset ammattitaitokilpailut (ml. taso, kohderyhmä, ikäraja) • Linjataan Taitaja-lajien määräytymisen perusteet ja tehdään päätökset lajikategorioista (pakolliset, alueelliset, joka toinen vuosi järjestettävät, ikärajattomat, näytöslajit, tulevaisuuden lajit jne)
1.2. Kilpailu- ja valmennustoiminta hyödyntäminen pedagogisena työkaluna ja oppimisprosessien kehittäjänä	1.2. a) Kansallisten ja kansainvälisten kilpailujen tehtävät ovat laajalti opetuskäytössä.	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään Taitaja2022-tehtävien sisältöä ja esitysmuotoa niiden opetuskäytön helpottamiseksi. Laaditaan malli lajikuvauksille. • Hyödynnetään alakohtaisia verkostoja kilpailutehtävien levittämiseksi opetuskäyttöön • Selvitetään mahdollisuudet levittää kansainvälisten kilpailujen tehtäviä opetuskäyttöön.
	1.2. b) Erilaiset oppilaitoskilpailut ovat osa oppilaitosten arkea ja	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan Taitaja-semifinaalit hajautettuina kunkin kilpailijan omassa oppilaitoksessa, arvioidaan toteutus ja sen vaikuttavuus. Tehdään päätökset semifinaalien tavoitteista ja toteutuksesta.

	<p>niiden käyttö pedagogisena välineenä on laajaa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Levitetään oppilaitoskilpailujen hyviä käytäntöjä kaikkien oppilaitosten käyttöön. Tavoitteena on saada oppilaitoskilpailuista lisäarvoa yksilöllisiin polkuihin ja oppilaitosten toimintaan.
	<p>1.2. c) Huippuosaajan tutkinnon osa on laajalti käytössä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laaditaan yhteistyössä ammatillisten opettajakorkeakoulujen kanssa malli uudistetun huippuosaajana toimimisen tutkinnon osan toteutukselle • Kootaan kaikki huippuosaamisen työkalut tarjottimelle niiden hyödyntämisen edistämiseksi.
	<p>1.2. d) Opettajien kilpailukokemuksen kautta saama oppi hyödyttää opiskelijoita ja opettajien urapolkuja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laaditaan erilaisia malleja opettajille tarjolla olevista oppimis- ja urapoluista. • Jatketaan toimijoiden tavoitekeskustelumenettelyä ja selvitetään mahdollisuudet laajentaa keskusteluja Taitaja- ja Taitaja9-toimintaan.

Strateginen tavoite 2: Kilpailu- ja valmennustoiminta luo uutta osaamista ja kyvykkyyksiä ja uudistuu työelämän tarpeita ennakoiden.

Indikaattorit (täsmennetään vuonna 2021)

- Lajikohtaisten tulosten kehittyminen kansainvälisissä kilpailuissa (kansainvälisten kilpailujen tulosvertailut)
- Taitaja- ja TaitajaPLUS-lajien ja -sisältöjen työelämävastaavuus (Taitaja-tapahtuman auditoinnit, osana Taitaja-yhteistyökumppanikyselyä)
- Taitajassa sekä kansainvälisissä kilpailuissa ja valmennuksessa mukana olevien opettajien osaamisen kehittyminen/uudistuminen (osana toimijoille tehtäviä kyselyjä sekä osana koulutuksen järjestäjille tehtävää kyselyä)
- Osallistujamäärät (samat kuin tavoitteessa 1, mutta tarkasteltuna äidinkielen ja sukupuolen mukaan + erityisopiskelijat)

Strateginen toimenpidekokonaisuus	Toimintasuunnitelma 2021–2023	Toimenpiteet 2021
2.1. Kansallisten kilpailujen kehittäminen asiakaslähtöisesti ja työelämän ja koulutuksen tarpeita ennakoivasti	2.1. a) Taitaja-kilpailulajeissa ja Taitaja9-tehtävissä on huomioitu työelämän tarpeet.	<ul style="list-style-type: none"> • Arvioidaan Taitaja9-pelin toteutus ja vaikuttavuus. • Täsmennetään Taitaja 9:n tavoitteet arvioinnin perusteella ja ottaen huomioon ohjauksen muutostarpeet sekä tehdään päätös mahdollisesta virtuaalitoteutuksen jatkosta. • Osana Taitaja-lajivalikoiman ja lajiperhetoteutuksen uudistamista uudistetaan myös työelämän osallistumisen muodot.
	2.1. b) Taitaja-tapahtumassa tulevaisuuden osaaminen on keskeisessä roolissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Luodaan konsepti tulevaisuuden lajien toteuttamiselle, valmistellaan pilotti Taitaja 2023:een yhteistyössä työelämän, Taitaja-järjestäjän ja muiden yhteistyökumppanien kanssa. • Osana lajialueiden alakohtaista työelämän ja koulutuksen esittelyä esitellään myös tulevaisuuden osaamistarpeita. • Jatketaan Taitaja-lajien uudistamista selvitysmiehen ehdotusten mukaisesti. • Tehostetaan lajien suunnittelua ja toteutusta määrittämällä lajiperhekohtaisten toimijoiden roolit ja työnjako.

2.2. Työelämän tarpeiden huomioiminen kansainvälisiin ammattitaitokilpailuihin osallistumisessa ja valmentautumisessa	2.2. a) Suomi osallistuu kansainvälisissä kilpailuissa kaikkiin Suomen työelämän kannalta keskeisiin lajeihin.	<ul style="list-style-type: none"> • Asetetaan kriteerit Suomen lajikohtaiselle osallistumiselle WorldSkills- EuroSkills- ja Abilympics-kilpailuissa. • Täsmennetään eksperttien ja kilpailijoiden valintakriteerit. • Käynnistetään alakohtaisia pilotteja ja tuetaan suomalaisten huippuosaamiskeskusten syntymistä.
	2.2. b) Skills Finland on yhteistyössä yritysten kanssa saanut kansainvälisiin kilpailuihin yhden uuden, Suomen työelämän kannalta tärkeän lajin.	<ul style="list-style-type: none"> • Määritellään WorldSkills-, EuroSkills- ja Abilympics-toiminnalle strategiset painopistealueet. • Hyödynnetään huippuosaamiskeskuksia sekä Taitaja- WSC-ES-yhteistyötä uusien lajien rakentamisessa.
2.3. Kaikilla tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet kehittyä omaan huippuosaamiseensa kilpailu- ja valmennustoimintaa hyödyntäen.	2.3. a) Kaikki elinkeinoelämän sektorit/koulutusalat saavat hyötyjä kilpailu- ja valmennustoiminnasta.	<ul style="list-style-type: none"> • Täsmennetään TaitajaPLUS-kilpailun tavoitteet sekä varmistetaan lajien laajempi tarjonta ja vaihtuvuus sopimalla etukäteen lajien kierto tuleville vuosille • Uudistetaan valmennusjärjestelmä tavoitteena valmennuksen laadun, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden parantaminen. • Määritetään kilpailijoiden ja eksperttien lähettämisen rahoitusjärjestelmän peruseriaatteet ja pelisäännöt ja hyödynnetään Erasmus+ohjelman tarjoamat mahdollisuudet.
	2.3. b) Aliedustettuina oleville ryhmille on luotu käytäntöjä, joilla voidaan toteuttaa positiivista diskriminointia.	<ul style="list-style-type: none"> • Hyödynnetään WSI:n ja Taitaja 2021:n tasa-arvohankkeita.

Strateginen tavoite 3: Kilpailutoimintaan osallistuneiden työllistyminen, yrittäjäksi ryhtyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen lisääntyvät.

Indikaattorit (täsmennetään vuonna 2021)

- Kansainvälisissä kilpailuissa ja valmennuksessa olleiden
 - työllistyminen (100 % kilpailua seuraavan vuoden viimeisenä päivänä),
 - jatko-opintoihin sijoittuminen (> 50 %) ja
 - yrittäjäksi ryhtyminen (osana kilpailijoille kansainvälisten kilpailujen jälkeen tehtävää kyselyä)

Strateginen toimenpidekokonaisuus	Toimintasuunnitelma 2021–2023	Toimenpiteet 2021
3.1. Työelämäyhteistyön laajentaminen ja tehostaminen sekä korkeakoulu yhteistyön käynnistäminen	3.1. Skills Finlandiin yhteistyö yritysten ja korkeakoulujen kanssa perustuu asiakaslähtöiseen ja vastavuoroiseen toimintatapaan ja sopimukseen, joissa yhteistyölle on asetettu selkeät tavoitteet.	<ul style="list-style-type: none"> • Rakennetaan asiakaslähtöinen, kokonaisvaltainen malli yritysten kanssa tehtävälle yhteistyölle.
3.2. Yrittäjyysosaaminen osaksi valmennus- ja kilpailutoimintaa	3.2. a) Skills-toiminta tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia kehittää yrittäjyysvalmiuksia.	<ul style="list-style-type: none"> • Päivitetään yrittäjyysosiot Taitaja-tehtäviin. • Käynnistetään kokonaisvaltaisen suunnitelman laadinta yrittäjyyden edistämiseksi Skills-toiminnan avulla.
	3.2. b) Kilpailu- ja valmennustoiminnan avulla tehdään näkyväksi ja tunnetuksi yrittäjyyden eri muotoja ja mahdollisuuksia.	<ul style="list-style-type: none"> • Osana kokonaisvaltaista suunnitelmaa laaditaan viestintäsuunnitelma. • Osallistutaan aktiivisesti yrittäjyyskasvatusverkostojen toimintaan ja hyödynnetään yhteistyön välineitä, esim. Tralla.

Strateginen tavoite 4: Kilpailu- ja valmennustoiminta tarjoaa mahdollisuuden toisilta oppimiseen sekä innostaa yksilöitä, työelämää ja oppilaitoksia jatkuvaan oppimiseen (opettajat/opiskelijat/oppilaitosjohto).

Indikaattorit (täsmennetään vuonna 2021)

- Kuinka monella koulutuksen järjestäjällä kilpailu- ja valmennustoimintaan osallistuminen on strategista ja miten systemaattisesti toimintaa hyödynnetään koulutuksen kehittämisessä (koulutuksen järjestäjille 5 vuoden välein tehtävä kysely, sisältöinä esim. työkalujen ja parhaiden käytäntöjen hyödyntämisaste, kilpailutehtävien hyödyntämisaste ja perustuminen strategiaan)
- Verkostojen laajuus (kv-lajipäälliköt, valmentajat, ekspertit, joukkueenjohtajat, kv-kilpailijat ja kilpailijoita tai ekspertejä lähettävät koulutuksen järjestäjät)

Strateginen toimenpidekokonaisuus	Toimintasuunnitelma 2021–2023	Toimenpiteet 2021
4.1. Kilpailu- ja valmennustoiminta benchmarkkauksen ja oppimisen mahdollistajana sekä innostajana	4.1. a) Skills-toiminta tarjoaa kannustavan ja innostavan toimintaympäristön ja mahdollisuuden aktiiviseen alueelliseen, kansalliseen ja kansainväliseen verkostoitumiseen.	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestetään seminaareja, koulutus- ja infotilaisuuksia sekä muita tapahtumia virtuaalisesti eri kohderyhmille. • Valmistellaan valittujen kumppanimaiden kanssa virtuaalisia lajikohtaisia harjoituskilpailuja • Käynnistetään yhteistyötä muiden maiden kanssa Taitajan ja valmennustoiminnan kehittämiseksi.
	4.1. b) Hyvien käytäntöjen systemaattinen levittäminen monipuolisin menetelmin on oleellinen osa kaikkea toimintaa.	<ul style="list-style-type: none"> • Uudistetaan eksperti- ja lajivastaavakoulutus, käynnistetään lajipäällikkökoulutus Laaditaan kaikelle koulutukselle seuranta-, arviointi- ja palautejärjestelmä. • Luodaan verkoston toiminnan tukemiseksi Taitaja-digialusta osana uudistettavia verkkosivuja. • Laaditaan malli Taitaja-järjestämisen projektisuunnitelmalle.

		<ul style="list-style-type: none"> • Koordinoidaan Taitajan viestinnässä yhteistyötä tulevien Taitaja-järjestäjien kesken ja luodaan yhteisiä toimintamalleja.
4.2. Kilpailu- ja valmennustoiminta vastuullisuuden ja kestävän kehityksen toteuttajana	4.2. a) Taitaja-tapahtuma on kestävästi ja vastuullisesti toteutettu.	<ul style="list-style-type: none"> • Taitaja 2021 järjestetään vastuullisesti ja turvallisesti koronapandemian asettamat rajoituksen huomioiden • Taitaja2022-tehtävät uudistetaan niin, että kestävyys ja vastuullisuus otetaan huomioon. • Käynnistetään suunnittelu Taitaja2023-tapahtuman järjestämiseksi kestävästi. Tavoitteena on luoda konsepti ja malli tuleville Taitaja-järjestäjille.
	4.2. b) Skills Finland ja suomalainen kilpailutoiminta tunnetaan kansainvälisillä foorumeilla edelläkävijänä kestävyden ja vastuullisuuden toteuttajana.	<ul style="list-style-type: none"> • Laaditaan selkeä "ohjelma" siitä, mitä kestävydellä ja vastuullisuudella eri ydintoiminnoissa sekä yhdistyksen toiminnassa tavoitellaan. • Koulutetaan toimijat sekä oma henkilöstö. • Etsitään eurooppalaisia yhteistyökumppaneita kestävä kilpailutoiminnan edistämiseksi.

Strateginen tavoite 5. Kilpailu- ja valmennustoiminta lisää tietoisuutta ammatillisesta koulutuksesta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista sekä parantaa vetovoimaa.

Indikaattorit (täsmennetään vuonna 2021)

- Ammatillisen koulutuksen hakijamäärien kehittyminen Taitaja-järjestäjäpaikkakunnilla (Vipunen)
- Mielikuvat ammatillisesta koulutuksesta (OKM ja Skills Finlandin mielikuvatutkimus 2 vuoden välein)

Strateginen toimenpidekokonaisuus	Toimintasuunnitelma 2021–2023	Toimenpiteet 2021
5.1. Kilpailu- ja valmennustoiminnan järjestäminen ja siitä viestiminen	5.1. a) Taitaja on informatiivinen, elämyksellinen ja positiivinen tapahtuma, johon yläkoululaisten ja muiden ammatillisesta koulutuksesta kiinnostuneiden eri puolella Suomea on helppo tutustua myös digitaalisten kanavien kautta.	<ul style="list-style-type: none"> • Taitaja2021:ssa toteutetaan virtuaalista osallistumista (kilpailulajien striimaus, seminaarit). Toteutus arvioidaan ja luodaan malli ja konsepti tulevien Taitaja-järjestäjien käyttöön.
	5.1. b) Kansainvälisissä kilpailuissa osallistutaan laajalti Suomen kannalta tärkeisiin lajeihin ja kilpailijat toimivat aktiivisina ammatillisen koulutuksen puolesta puhujina.	<ul style="list-style-type: none"> • Käynnistetään ekspertti- ja kilpailijahaku WorldSkills Shanghai 2022 -kilpailuun. • Käynnistetään kilpailijahaku International Abilitypics 2022 -kilpailuun. • Toteutetaan kilpailuihin valmistautumiseen liittyvät viestintätoimet.

<p>5.2. Kohderyhmälähtöinen toiminta ja viestintä</p>	<p>5.2. a) Kaikille priorisoiduille kohderyhmille on tarjolla heidän tarpeidensa mukaista toimintaa ja viestintää oikeiden kanavien välityksellä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Päivitetään ekspertti- ja kilpailijahakuprosessit. • Uudistetaan Taitaja-tapahtumaan liittyvät kyselyt • Osallistutaan oman strategiamme mukaisiin WSI:n innovaatiovuoden viestintätoimiin. • Julkaistaan Ammattiosaaja-lehti ja verkkopalvelu sekä tehdään muut OKM:n kanssa sovitut vetovoimatoimenpiteet. • Uudistetaan Skills Finlandin verkkosivut vastaamaan paremmin eri kohderyhmien tarpeita. • Markkinoidaan toimintaa esimerkiksi uutiskirjeessä, messuilla ja tapahtumissa (Taitaja ja SuomiAreena) sekä ilmoituksin. • Tuotetaan eri kohderyhmille julkaisuja ja verkkomateriaaleja.
---	---	---

Strategiaprosessi

- Täsmennetään indikaattorit
- Vahvistetaan seurantaprosessi

Henkilöstön ja talouden suuntaviivat:

- Arvioidaan yhdistyksen ja eri ydintoimintojen rahoitusrakenteen tarkoituksenmukaisuus kestävyiden, monipuolisuuden ja tasapuolisuuden näkökulmasta. Esitetään tarvittavat muutokset vuosikokoukselle.
- Parannetaan toiminnan kustannustehokkuutta tehostamalla digitaalisten välineiden hyödyntämistä, mm. päivittämällä kokouskäytännöt.
- Arvioidaan tarve toimikuntien tai vastaavien perustamiselle.
- Toteutetaan henkilöstön osaamiskartoitus ja laaditaan suunnitelma osaamisen kehittämisestä.